

Postbus 84051, 2508 AB Den Haag

Ministerie van Landbouw, Natuur en
Voedselkwaliteit
Directie Dierlijke Agroketens en Dierenwelzijn
T.a.v. mevrouw [REDACTED]
Per e-mail: [REDACTED]

Uw kenmerk	[REDACTED]
Datum	31-8-2020
Onderwerp	Uitvoerings- en handhavingstoets wetsvoorstel aanpak dierenmishandeling en dierverwaarlozing
Behandeld door	[REDACTED]

Geachte mevrouw [REDACTED],

Dank voor uw verzoek (van 3 augustus jl.) tot het uitvoeren van een uitvoerings- en handhavingstoets in verband met de wijziging van het Wetboek van Strafrecht, Wetboek van Strafvordering en de Wet dieren in het kader van het versterken van het handhavingsinstrumentarium inzake dierenmishandeling en dierverwaarlozing.

Algemeen

In de praktijk komen we als Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming (LID) regelmatig in aanraking met personen die niet goed voor hun dieren zorgen. Dit kan worden veroorzaakt door desinteresse, onwil en/of onkunde. De voorliggende wetswijzigingen bieden daarom voor het dierenwelzijn en de efficiëntie van de handhaving veel kansen.

Vertonen van dieren

In onze consultatiereactie hebben we reeds aandacht gevraagd voor de terminologie inzake 'tentoonstellingen of keuringen'. In het Besluit houders van dieren worden de begrippen tentoonstelling, *beurs* of *markt* gebruikt. In de handhavingspraktijk is het uiteraard van belang dat relatief eenvoudig vastgesteld kan worden wanneer sprake is van een tentoonstelling of keuring. Een markt kan bijvoorbeeld duidelijk worden geprofileerd als handelsmarkt, maar naar algemeen spraakgebruik zullen dieren dan ook 'tentoongesteld' zijn. De invulling van deze begrippen kan voor de handhaving meer duidelijkheid geven.

Educatieve maatregel

Op pagina 16, 2^e alinea onder het kopje 'Maatregelen met betrekking tot houders van dieren (educatieve maatregel)' wordt de indruk gewekt dat strafrechtelijk ingrijpen aangewezen is wanneer sprake is van *opzet* op ernstige aantasting van het welzijn van de dieren tot gevolg. In dit geval is 'opzet' toegevoegd, terwijl het geen bestanddeel is van het delict. Wellicht kan worden gekozen voor een meer neutrale formulering zodat misverstanden worden voorkomen.

Medewerkingsverplichting

Met betrekking tot de maatregelen wordt in het voorstel voorzien in een uitbreiding gericht op het welzijn van dieren. Mede met het oog op effectuering van deze maatregelen, lijkt het gepast om ook artikel 8.4 Wet dieren (medewerkingsplicht) aan te passen. Het bestuursrechtelijk sanctioneren (want: de medewerkingsverplichting kan te allen tijde worden gesanctioneerd door middel van artikel 184 Sr) van de medewerkingsverplichting is slechts in een beperkt aantal gevallen mogelijk. Naast artikel 5.12 (huidig), bevat ook artikel 8.4 Wet dieren nog geen grondslag voor 'het welzijn van dieren'. Het

bestuursrechtelijk kunnen sanctioneren van de medewerkingsverplichting is gewenst voor de effectieve handhaving.¹

Toezicht en handhaving (pag. 11)

In de memorie van toelichting wordt de medewerkingsplicht benoemd die de rechter kan vastleggen in het vonnis. Een toevoeging van de gevolgen van schending van deze medewerkingsplicht ontbreekt. Het toezicht op het houdverbod als bijzondere voorwaarde is nu procedureel belegd bij het CJIB. De LID heeft met het CJIB samenwerkingsafspraken gemaakt over de ontvangst en terugkoppeling van controles op deze bijzondere voorwaarden. Op deze wijze wordt het toezicht op de voorwaarden – en later op de maatregel – goed geborgd. We hebben de indruk hiermee minder vaak zaken te ‘missen’, wat helaas in het verleden wel het geval was.²

Positie LID

In de consultatiereactie stelt Dibevo onze onafhankelijke positie ter discussie. In de reactie in het voorliggende voorstel wordt terecht vermeld wat onze bevoegdheden zijn. Wat ontbreekt, is de toelichting dat destijds de minister van economische zaken inzake de Wet dieren (daarvoor al door Landbouw op grond van de gezondheids- en welzijnswet voor dieren) de LID deze toezichthoudende bevoegdheden heeft toegekend (nu onder verantwoordelijkheid van LNV). Daarnaast blijft het OCR-traject onvermeld, waarbij ook de onafhankelijkheid van de LID is vastgesteld en waartoe alle inspecteurs aanwijzingsbesluiten hebben ontvangen.

Voorts is in deze paragraaf het volgende geschreven:

‘De keuze tussen inzet van het strafrecht of bestuursrecht zal worden gemaakt aan de hand van een handhavingskader van het OM.’

Onduidelijk is welk handhavingskader van het OM hier wordt bedoeld. De NVWA, RVO, politie, OM en LID hebben wel afspraken gemaakt over de invulling van de keuzes voor straf- en bestuursrecht. Het interventiebeleid van NVWA is gepubliceerd en RVO geeft toelichting op de website.

Tekstueel

Op pagina 2 van het wijzigingsvoorstel, onder artikel 5.10a Houders van dieren, eerste lid lijkt de zin niet juist. Nu staat daar : ‘... ter bevordering van de kennis van de houder wanneer die houder is niet voldaan aan het bepaalde ...’. Mogelijk is hier bedoeld ‘... Ter bevordering van de kennis van de houder wanneer *door* die houder *niet is* voldaan aan het bepaalde ...’

Met vriendelijke groet,
Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming

Jurist

¹ In de Tweede kamer is momenteel een wetsvoorstel inzake wijzigingen van de Algemene wet bestuursrecht aanhangig die in het algemeen de medewerkingsverplichting regelt.

² ‘Dieren verboden’, Bureau Beke 2015, pag. 81 https://www.wodc.nl/binaries/2587-volledige-tekst_tcm28-74056.pdf